

SRPSKI NAUČNICI DOBILI DVA MILIONA EVRA OD EU

Sofija otkriva drevnu tajnu

SLOBODANKA ŽERAJČ

BEOGRAD » Gotovo dva miliona evra evropska nauka uložice u srpski istraživački tim koji će pokušati da odgonetne tajnu nagle demografske ekspanzije čovečanstva.

Zbog čega se u neolitu povećao broj stanovništva, da li je za to krivac ishrana, ili kultura, koliko su žene radale u preistoriji i koja vrsta hrane je povećala plodnost kod žena - samo je deo istraživanja tima naučnika sa Filozofskog fakulteta, koji je za taj inovativan projekat od Evropskog istraživačkog saveta (ERC) dobio 1,7 miliona evra.

Tim arheologa i bioarheologa sa Filozofskog fakulteta prvi je istraživački tim iz Srbije koji je od ERC-a dobio sredstva za istraživanje neolitizacije

Evrope.

- Ljudi su živeli na demografskom minimumu do neolita, a onda je povećan natalitet. Međutim, nisu pronađeni biološki dokazi za tu tvrdnju - objašnjava prof. dr Sofija Stefanović.

S tim u vezi, tim naučnika je došao na ideju da istraži uticaj kulture i ishrane na porast broja porodaja u vreme mezolita i neolita - od 10000. do 5000. godine p. n. e.

- Mišljenje je da je u neolitu zbog uvođenja nove ishrane - ugljenih hidrata i žitarica, došlo do veće

KAKO SMO IZABRANI

„Evropski istraživački savet ima godišnji fond od 13 MILIJARDA EVRA za projekte. Od nekoliko hiljada projekata iz celog sveta, samo 12-13 odsto prođe u drugi krug“, objašnjava dr Stefanović.

plodnosti kod žena. Međutim, ne postoje kliničke studije koje potvrđuju da ugljeni hidrati utiču na trudnoću. Naša je teza da to pre može imati veze s uvođenjem ribe u ishranu, koja je bogata cinkom, što ćemo i istražiti - dodaje Stefanovićeva.

Istraživački tim Srbije radiće na ovom projektu pet godina, a u prvoj studiji će obaviti analizu izotopa iz ko-

stiju i skrobnih zrnaca u zubnom kamencu.

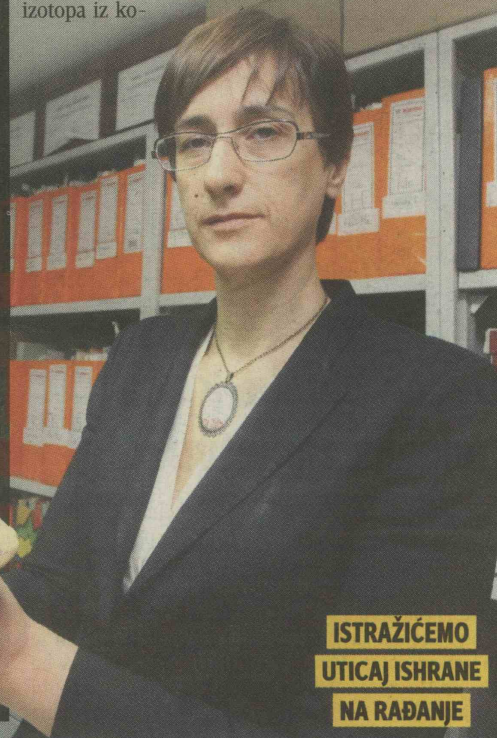
- Pre dve-tri godine je objavljena klinička studija koja je pokazala da svaka trudnoća ostavlja trag na zubi. Kada se koren zuba preseče, na njemu se mikroskopom mogu videti brazde poput godova na drvetu, a svaka od njih je jedna godina života. Međutim, u godini trudnoće ta brazda bude mineralizovana i potamnija, a moguće je utvrditi tačno i koliko je neka žena imala dece - kaže Sofija Stefanović.

Najveći deo materijala koji će biti korišćen u ovom istraživanju je sa derdapskog lokaliteta, gde je nalazište od čak 500 skeleta, od kojih su neki živeli pre neolita, a neki posle. ■

Tim koji je lansirao Srbiju u vrh nauke

Osim prof. dr Sofije Stefanović, fizičkog antropologa, u timu su i nastavnici na Odeljenju za arheologiju, u Laboratoriji za bioarheologiju prof. dr Vesna Dimitrijević, arheozoolog, i doc. dr Marko Porčić, arheolog, dr Marija Radović, naučni saradnik, dentalni antropolog, doktorandi Ivana Živaljević, Jelena Jovanović, Tamara Blagojević, kao i dr Dragana Filipović, arheobotaničar sa Balkanološkog instituta.

- Svako ima svoj zadatak, a istraživaćemo i da li se karlica žena promenila. Možda je karlica ranije bila nepogodna, pa se s vremenom promenila i to je povećalo broj porodaja. Dakle, uradićemo i obimnu studiju o bebama u preistoriji - dodaje dr Stefanović.

**ISTRAŽIĆEMO
UTICAJ ISHRANE
NA RAĐANJE**